

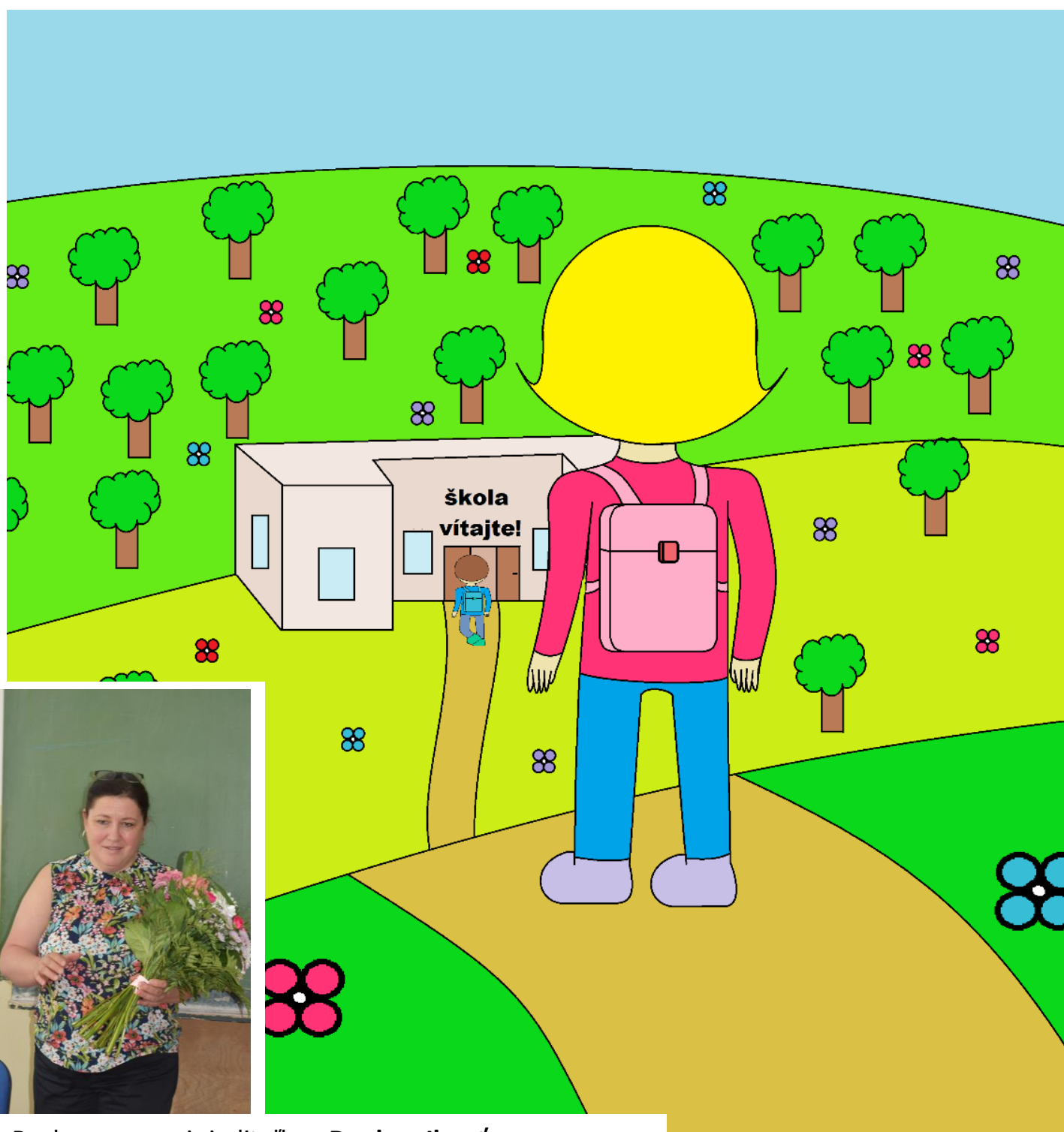

Tilgneráčik

Školský časopis pre I. stupeň

Spojená škola ZŠ a G, Tilgnerova 14, 841 05 Bratislava
šk. rok 2018/2019, štvrtročník

1

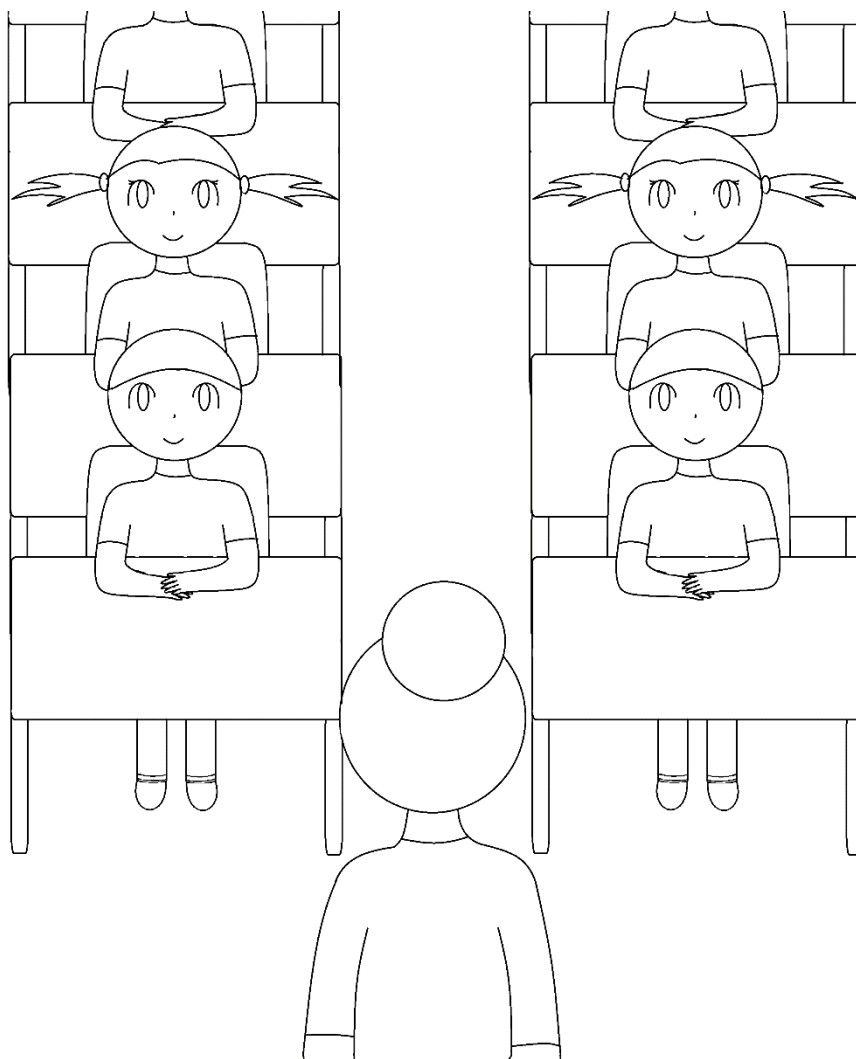

Rozhovor s pani riaditeľkou **Dankou Ihnaťovou** na strane 8.

Obrázok na titulke aj na tejto strane nakreslila Saška Marková.

Obsah

- 2 – Na úvod...
- 3 – víтали sme prvákov
- 4 – aktuálne i menej aktuálne z našej školy
- 8 – rozhovor s pani riaditeľkou Dankou Ihnaťovou
- 10 – rozhovor s dobrovoľníčkou Nellou Laššanovou
- 12 – uvarili sme pre vás syr
- 13 – súťaž
- 14 – tvorivá dielnička
- 15 – maľovánka

Redakčná rada

Šéfredaktorka: Nina Zajícová zo 4.B

Viliam Grinč zo 4.B, Jaroslav Potančok zo 4.B, Miška Hlavinková zo 4.A, Eliška Reviliaková z 5.A
pod vedením Silvie Bodlákovej

Tlač

IMP Kontakt, spol. s r.o., Ferdiša Kostku 1, 841 05 Bratislava

ĎAKUJEME.

Na úvod...

Milí Tilgneráci!

Prvé septembrové písomky máme za sebou. Učenie sa začalo. Už sa nám aj ochladilo. Už k nám zavítala farebná jeseň. Na jeseň sú krásne farebné stromy. Listy sa premieňajú zo zelených na žlté, fialové, červené, ...

Všimli ste si? Na našej škole máme novú pani riaditeľku. Volá sa Danka Ihnaťová. Rozhovor s ňou si môžete prečítať na strane 8.

Podme spať k Tilgneráčiku.

Redaktori sa menia. Odišli sme na druhý stupeň. Pomaly sa vytvára nová redakčná rada z vás – mladších – na prvom stupni.

šéfredaktorka Nina Zajícová

P. S. : V našom časopise ostáva obľúbená súťaž na strane 13.

Vítali sme prvákov...

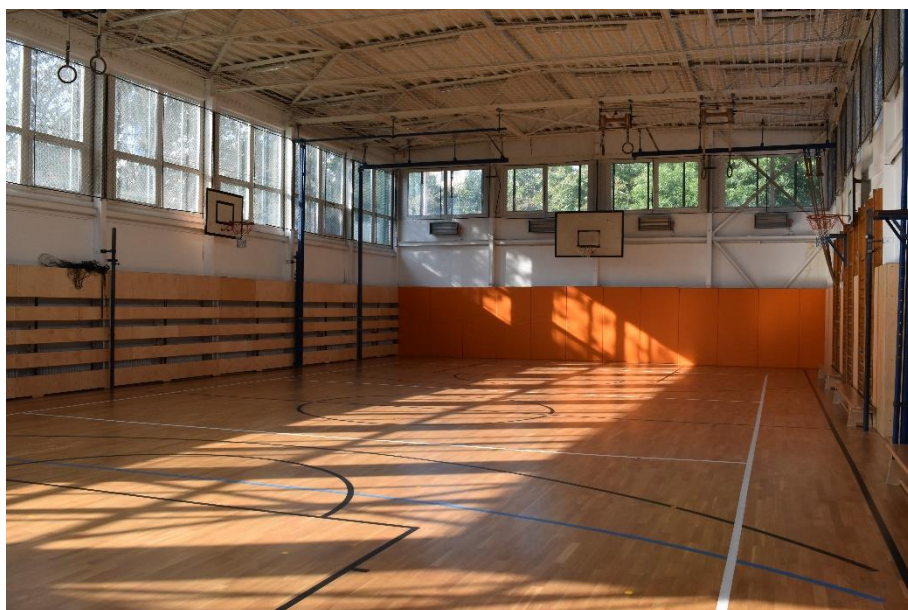
Tento deň, je deň, na
ktorý sa nezabúda.

Vraciame sa do telocvične

Už máme otvorené dvere do telocvične. Telocvik aj krúžky už budeme mať v novom.

Máme staronovú knižnicu

Školskú knižnicu nájdete na pôvodnom mieste, ale vo vnútri ju nepoznáte. Je nádherná!

Projekt starší mladším

Tento školský rok sme projekt odštartovali v kvarteB. Študenti vyrábali stroj na pletenie čiapok. Je určený tretiakom, ktorých úlohou je na pracovnom vyučovaní upliesť čiapku ako cenu do súťaže vo vianočnom čísle Tilgneráčika.

Tento starý stroj sme vyrábali podľa námetu pletenia na hrabliach, do ktorého nás nútila kedysi na informatike pani učiteľka Bodláková.

Čo sme potrebovali

veľký pevný valec z kartónu, paličky na sadenie hrúbky 5½ mm a dĺžky asi o 3 cm dlhšej ako je výška valca, obrovské množstvo lepiacej pásky, kalkulačku, ceruzku a rozum do hrsti

Pracovali sme v dvoch tímoch. Pôvodne sme chceli vyrobiť dva stroje. Nakoniec sme vyrobili jeden a druhý sme vyrobili tak na polovicu. Zvážili sme, že ako nás bavilo lepenie a obliepanie páskou – aj seba nie len paličky – bude to baviť aj tretiakov. Tak sme im nechali všetky paličky nastrihané ako majú byť, naznačili ceruzkou kam ich majú prilepiť. Nech majú trochu zábavy.

My sme niekoľkokrát skúšali koľko paličiek by bolo vhodných dať okolo valca, aby pletenie dobre vyzeralo, bolo dostatočne pružné aj veľké. Lepili sme a odliepali a znova vymeriavali. Robili sme pokusy. Podobne ako pri všetkom naši predkovia, kým na niečo prišli a vytvorili z toho vzorec.

Nakoniec sme prišli na to, že na náš valec s priemerom 22 cm, musíme použiť 37 paličiek a musíme ich nalepiť vo vzdialenosti 1,8 cm od seba.

Paličiek musí byť vždy nepárny počet, aby sa po skončení pletenia okruhu dostalo obpletacie vlákno do správnej polohy.

Jeden z našich pokusov pri vymeriavaní a prepočítavaní koľko potrebujeme paličiek prilepiť na valec.

Na našom prístroji na pletenie môžeme upliesť čiapku bavlnou vhodnou na ihlice číslo 6, lebo priemer paličky, ktorú sme priliepali je 5½ mm.

Vo vianočnom čísle vám ukážeme ako deti pletli čiapku.

žiaci kvartyB

Rozprávame sa s pani riaditeľkou

Dankou Ihnaťovou

Pani riaditeľka nás prijala vo svojej kancelárii a venovala nám pár minút vo svojom naplnenom rozvrhu. Áno, pracuje od rána až do neskorého popoludnia. Už sa trochu zabývala. Položili sme jej pár našich detských otázok.

Od 1. júla 2018 ste sa stali našou novou pani riaditeľkou. Srdečne Vám blahoželáme.

Každý učiteľ musí mať vysokú školu. Možno aj dve alebo musí študovať aj viac? Do akých škôl ste chodili, pani riaditeľka?

Ako každé dieťa, chodila som na základnú školu, potom som úspešne skončila na gymnáziu. Nakoniec som študovala na Prírodovedeckej fakulte Univerzity Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach.

Ako ste sa učili na základnej škole? Mali ste aj päťku?

Hej, mala som. Dostala som päťku na hudobnej výchove v piatom ročníku. Mala som zaspievať pieseň, čo sme mali za domácu úlohu sa naučiť. Nenaučila som sa text. Potom som sa posnažila a opravila som si ju.

Koľko rokov učíte na našej škole?

Na Tilgnerke učím dvadsaťdeväť rokov. Učila som matematiku. Posledné roky hlavne vo vyšších ročníkoch gymnázia.

Vždy ste chceli byť učiteľkou? Riaditeľkou?

Učiteľkou som chcela byť od mala. Ale o riaditeľovaní sa mi ani nesnívalo.

Čítavate náš časopis Tilgneráčik?

Každý váš časopis si vždy veľmi rada prečítam. Je veľmi zaujímavý. Dozviem sa veľa o deťoch a učiteľoch na prvom stupni, kde som neučievala.

Mohli by ste nám povedať, čo radi robievate vo voľnom čase?

Ak mám čas, rada si prečítam knihu, pozriem dobrý film.

Obľúbený recept pani riaditeľky

Prajem Vám veľa síl, pevných nervov a úspechov vo Vašej funkcii.

Na jeseň mám pre mňa vynikajúcu jednoduchú mlsotu – PEČENÉ ZEMIAKY.

Ďakujem za rozhovor
Vilo Grinč

Stredné zemiaky dobre umyjeme studenou vodou. Prekrojíme ich na polovicu a poukladáme na pekáč. Posypeme troškou rasce a soli. Upečieme pri 180°C do mäkka.

Po upečení, ešte kým sú mäkké, ich potrieme kúskom masla a s acidofilným mliekom.

Rozprávame sa s

Nellou Laššanovou

S Nellou sa stretávame na **Trhoch dobrovoľníctva v Starej tržnici** v jednu sobotu. Pekne sedí za svojím stolom vo svojom stánku. Diskutuje s kamarátkou o tom, čo ich čaká na tomto veľkom dni. Ich úlohou je predstaviť spoločnosť, v ktorej pracujú vo voľnom čase. Ukázať širokej verejnosti čo v nej robia a ako to robia.

Si účastníčkou tejto charitatívnej akcie, kde sa predstavujú organizácie, ktoré pomáhajú ľuďom či zvieratám, prírode vo svojom okolí. Ukazujú verejnosti ako sa môže zmierniť zložitý osud niekoho či niečoho. S akou organizáciou si prišla?

Prišla som s Výcvikovou školou pre vodiace a asistenčné psy.

Je to občianske združenie, v ktorom učíme psov, aby pomohli neskôr nevidiacim a slabozrakým byť samostatnejší a nezávislí na vidiacich.

Už pripravujeme aj tzv. signálne psy pre ľudí so sluchovým postihnutím.

Iné deti – tvoji spolužiaci chodia na klavír, na tanečnú či len tak sedia pri počítači. Kto ťa priviedol na myšlienku takto tráviť voľný čas? Pomáhať iným a snažiť sa aspoň trochu zlepšiť svet?

Priviedla ma moja mamina. Ona už dlho takto pracuje. Ona ide trénovať psa a ja som ako malá išla s ňou. Dnes si už neviem bez toho predstaviť svoj týždeň.

Chcela by si neskôr študovať veterinu či právo alebo psychológiu, aby si sa mohla venovať dobrovoľníctvu aj profesionálne?

V budúcnosti by som chcela pomáhať hlavne prírode, životnému prostrediu a zvieratám. Chcela by som byť veterinárka. Čo budem naozaj? Ukáže čas.

Veľa ľudí sa, žiaľ, aj dnes ešte štíti takejto práce alebo si myslí, že je to len pre starších. Odporučila by si podobné aktivity aj svojim spolužiakom? Je to však veľmi zodpovedná a dôsledná práca a zároveň veľmi prospešná.

Áno, odporučila by som to mojim spolužiakom. Je to dobrý pocit pomôcť niekomu a vidieť ako sa teší.

Pomáhať sa dá vo všeličom a všelikomu. Dôležité je si vybrať správny spôsob.

Hlavne by to zo začiatku mali robiť spolu s rodičmi.

Ďakujem za rozhovor.

Držím ti všetky prsty na rukách, aby si vydržala aj ďalej pomáhať.

Vilo

Varili sme syr

Na Deň mlieka sme varili syr. Dozvedeli sme sa niečo o mlieku, o syridle a nakoniec sme si pochutnali na čerstvom kravskom syre.

1,5 litra mlieka bez úpravy zahrejeme na 33,5°C. Použijeme dobre umytý, najlepšie vyvarený hrniec bez nejakých poškodení. Následne vmiešame 12 kvapiek syridla alebo nerezovou lyžicou alebo drevenou. Prikryjeme a necháme v kľude syrovatieť asi 6 hodín.

Následne cez dve vrstvy chirurgickej gázy scedíme a necháme dobre voľne stiecť. Príliš nestláčame. Stečenie môže trvať aj 12 hodín.

Nám vzniklo asi 216 g čerstvého syra, ku ktorému sme vmiešali 2 g soli na konzervovanie. Po rozmiešaní vznikla biela nátierka.

Srvátka

Stečená tekutina sa volá srvátka. Zachytili sme ju. Z nej je vynikajúca kyslomliečna polievka. Obsahuje totiž calcium aj vitamíny, ktoré nájdete v syre.

Z tejto odkvapkanej tekutiny s pridaním trochu čerstvého syra si môžeme urobiť aj žinčicu. My sme to neskúšali.

Syridlo – vybrané slovo, ale inak?

Živočíšne – Enzym chymosin, ktorý sa nachádza v žalúdku teliatok, jahniatok a ovečiek v laktačnom období
Rastlinný – výťažok z niektorých rastlín, napríklad z Lipkavca pravého

Ak si chcete tiež uvariť doma syr alebo urobiť aspoň dobrý tvaroch, či svoje vlastné acidko alebo jogurt, nechajte si poradiť. Vynikajúce rady môžete získať u pani Vyzváryiovej, prevádzkuje posledný mliečny automat v Bratislave. Nájdete ho v Karlovej Vsi v OC Centrum oproti pošte.

www.lactovito.sk

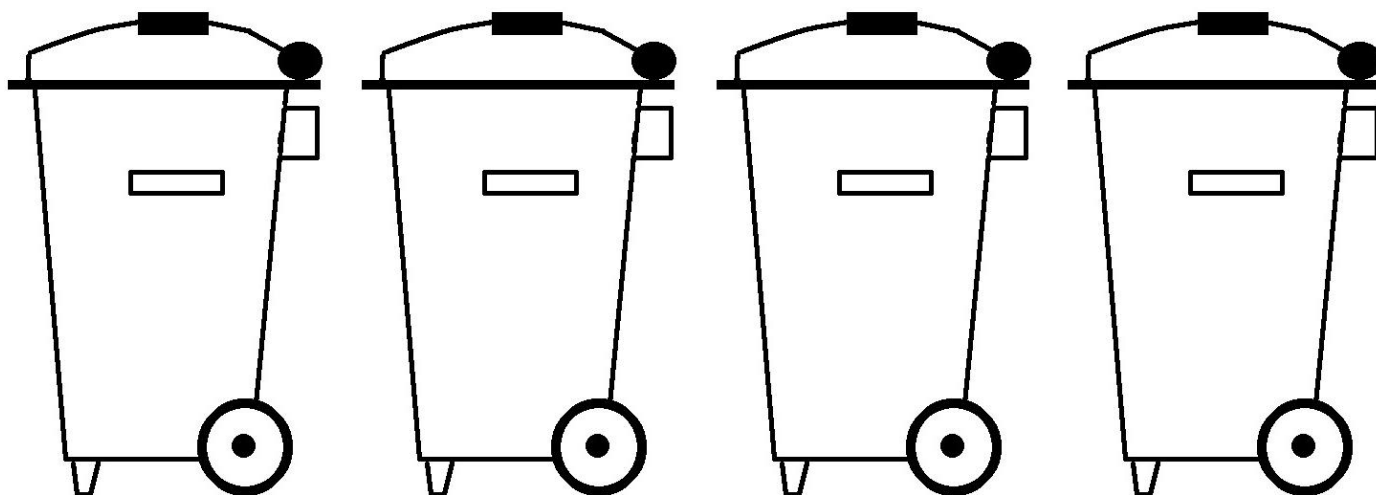

Ako recyklujeme

v Bratislave

Triedený zber komunálneho odpadu je činnosť, pri ktorej sa oddelia zložky komunálnych odpadov. Je založený na vedomelej činnosti občanov, ktorí primárne triedia príslušné suroviny. V súčasnosti je občan povinný triediť zo zákona a obec je povinná vytvoriť podmienky na separovanie vhodným systémom.

Separovaný zber bol na území hlavného mesta Slovenskej republiky Bratislavy oficiálne začatý v roku 1994 podpisom zmluvy medzi hlavným mestom a OLO a.s. (spoločnosť vyvážajúca domový odpad) a riadil sa príslušnými zákonmi nášho mesta. V celom meste sú rozmiestnené kontajnery podľa požiadaviek majiteľov alebo správcov budov.

čierny

modrý

zelený

žltý

Vieš čo do nich patrí?

Do modrých nádob vhadzujeme: noviny, časopisy, letáky, katalógy , papierové taška, papierové a stlačené kartónové obaly kancelársky papier, obálky, listy, pohľadnice

Do zelených nádob vhadzujeme: neznečistené sklenené fľaše a obaly, sklenené poháre, sklenené črepy a vázy

Do žltých nádob vhadzujeme: neznečistené stlačené plastové fľaše od nápojov, tašky a vrecká, obaly od kozmetiky, plastové obaly z domácnosti, fólie, tégliky od jogurtov, stlačené hliníkové plechovky, neznečistené nápojové kartóny.

Do čiernych nádob vhadzujeme: zmesový komunálny odpad (čo zvýšilo po vytriedení), biologicky rozložiteľný odpad z domácnosti a kuchyne, kovové obaly a konzervy, obaly od vajčiek, roľky od toaletného papiera, použité papierové vreckovky a utierky

Súťaž

Dnes môžeš vyhrať pár pomôcok do školy v darčekovom balení.

Na obrázku je slovenská poetka a spisovateľka, ktorá písala básne aj poviedky pre deti a mládež. Venovala sa hlavne dievčenským románom. Písala tiež rozhlasové hry.

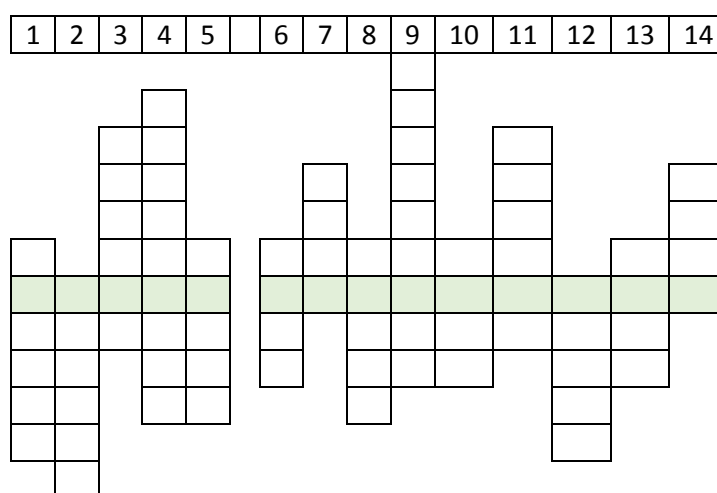
Opäť v škole

Prázdniny sa pominuli,
začína sa škola.
Naša trieda nedočkavo
nás všetkých už volá.

„Zvedavá som na zážitky,
kde všade ste boli.
Poďte, vravte, urobte to
svojej triede k vôli.“

Ja som si tiež nachystala
pre vás prekvapenie.
V našej triede budeme mať
zábavné učenie,

aby každý, kto sem chodí
múdru hlávku mal,
s učením sa vždy veselo
a rád pasoval.“

1. Posledné jedlo dňa
2. Chrobák, ktorý má sedem bodiek
3. Dažďový les
4. Deti sa na ne tešia
5. Zvieratko, ktoré mňauká
6. Zdrobnenina slova oko
7. Je v ňom veľa rýb
8. Zviera, čo sa podobá najviac na človeka
9. Malé oranžové zvieratko, ktoré sa živí orieškami
10. Nástroj na písanie
11. Zimná pokrývka hlavy
12. Opak slova tupý
13. Tvar podobný kruhu
14. Opak slova veľká

Súťažný kupón

Meno autorky slovenskej poetky je _____ .

Tvoje meno a priezvisko je _____ a si z triedy _____ .

Súťažný kupón po vyplnení odstrihni, stlač do guličky a vhod' do urny na vrátnici školy. Budeme ti držať palce, aby si získal odmenu, ktorú pripravujeme v redakčnej rade.

Tvorivá dielnička

Dnes budeme vyrábať brošne z organzy.

Organzu kúpime v dobrom kvetinárstve aj v papiernictve či v metráži s látkami.

Čo je to organza?

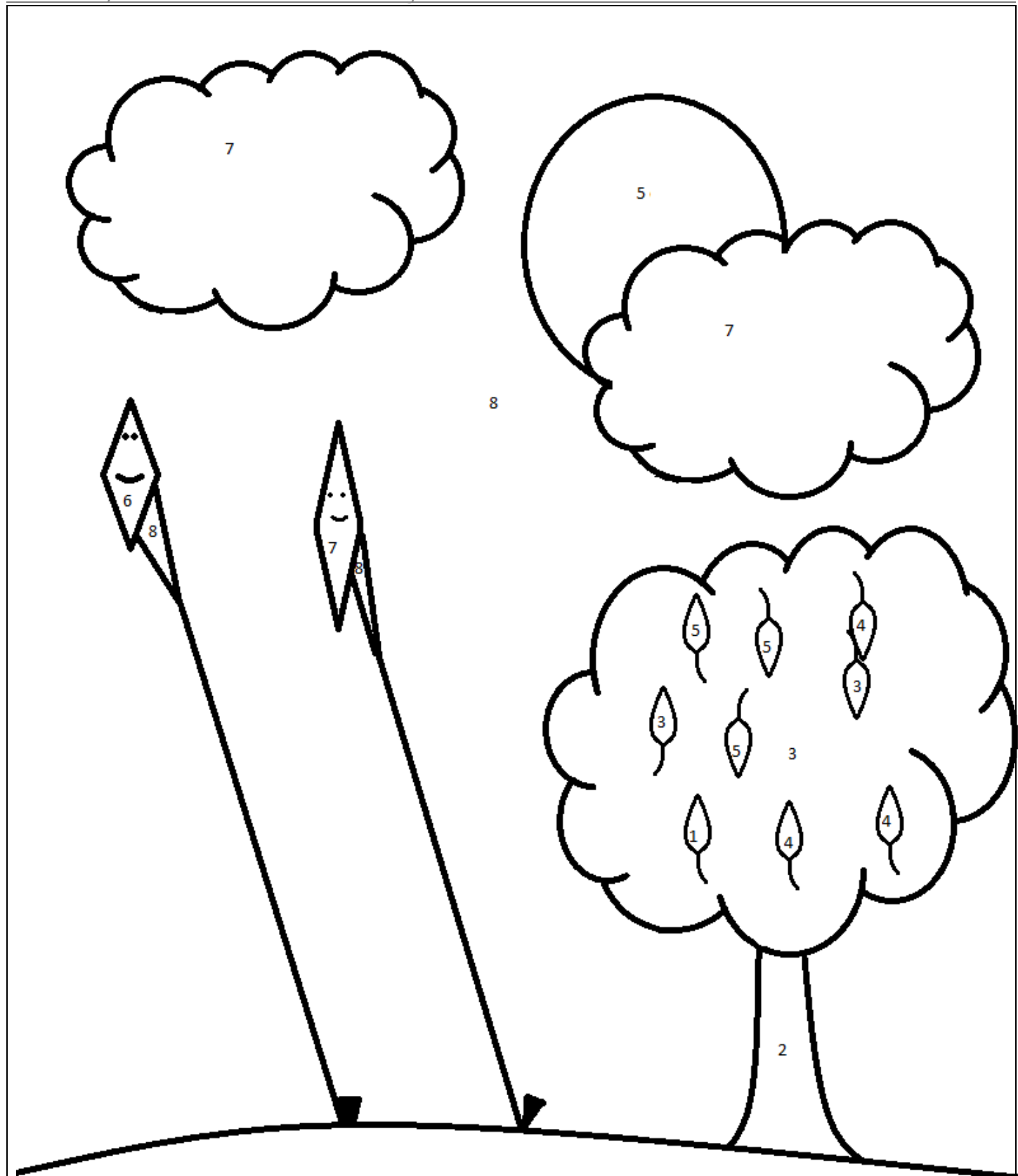
Je tuhá, veľmi jemná látka z prírodného alebo umelého hodvábu. Býva rôznych farieb a môže byť dokreslená ornamentami.

Najprv si vystrihneme kruhy rôznych veľkostí. Nevadí, ak sa vám nepodaria úplne presne. Kruhy spolu s rodičmi opálime nad sviečkou, aby sa okraje nepárali. Potom si poukladáme podľa veľkosti a farieb, ktoré sa nám spolu páčia vystrihnuté a opracované kruhy na seba. Zošíjeme ich pekným gombíkom.

Na opačnú stranu prišijeme uzatvárací špendlík, aby sme mohli brošňu pripnúť na kabát či rifľovú bundu.

- 1 tmavozelená   2 hnedá   3 žltá   4 červená   5 oranžová   6 svetlozelená   7 tmavomodrá   8 svetlomodrá